

Ellen Rosenberg.

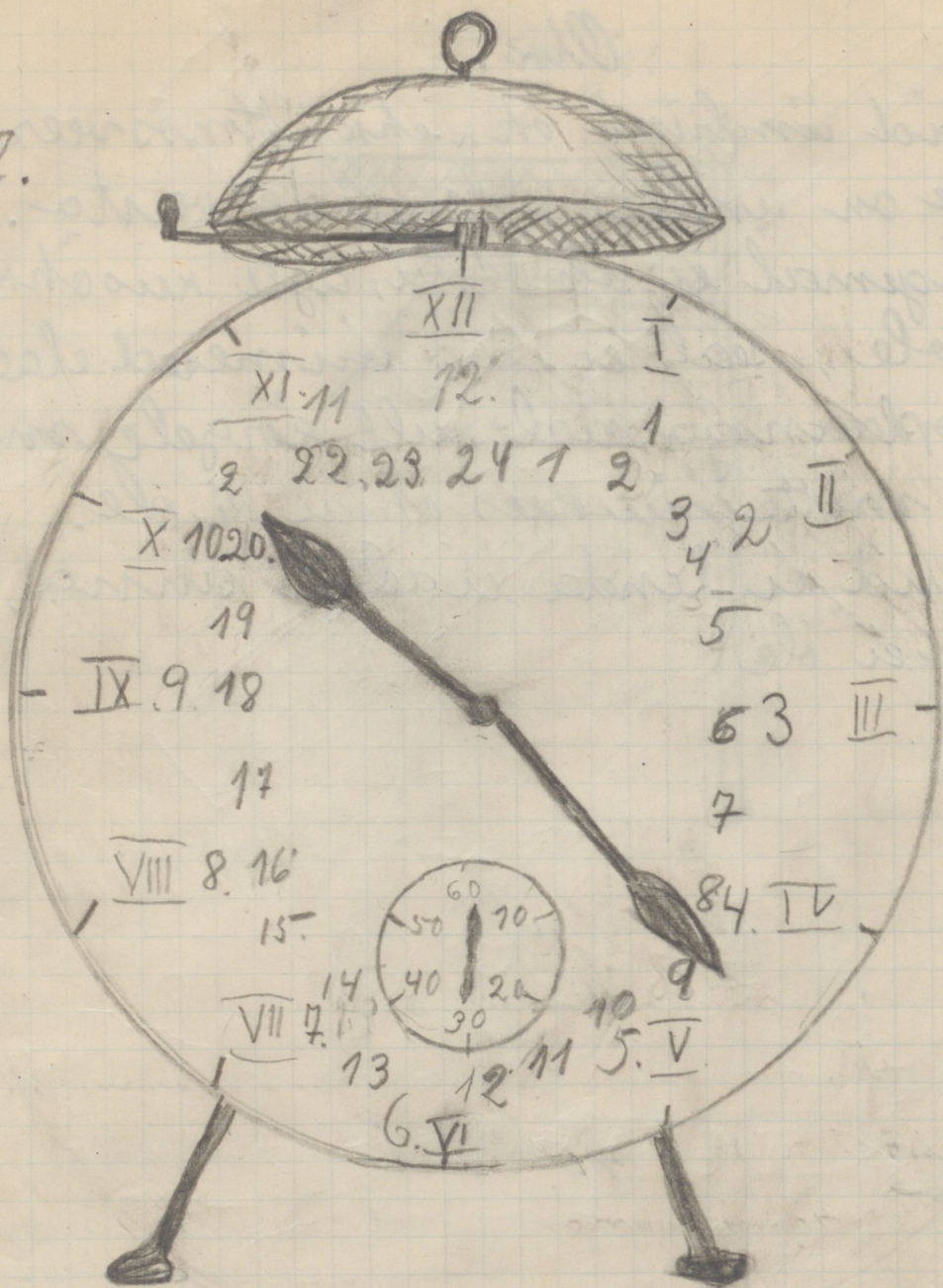
III class.

Modulos withk.

1922

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM 29 lk
FOND K 45709-4

Kell.



Õhk.

Meid ümbitseb õhuke Atmosveer.

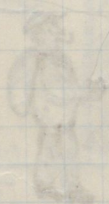
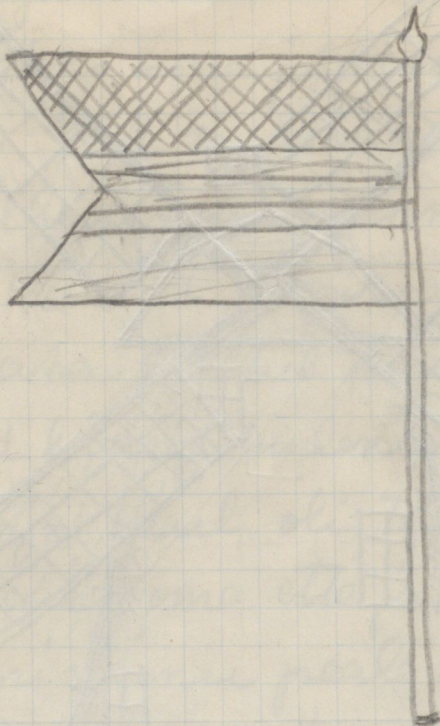
See on umbes kolmsada versta.

Kõrgemal ei ole õhku, aga kus õhku ei ole, seal ei saa inimesed elada.

Aeroplaaniga saab küll kõrgele minna aga mitte nii kus õhku ei ole.

Siinud ei lenda iialgi sinna, kus õhku ei ole.

Tuntelipp.



Vesni.

Põhja tuul.

Põhjatulul läks kora jalutama. Ta oli aga
hirmus vallatu. Kui ta rohuid läks siis
tõmbas ta lillede õitest kinni ja murdis
nad maha. Ounad ja pirnid loopis ta
peude otsast maha. Pollul persis ta vilja
maha. Inimesed läksid Tuulekuninga juure
kaebama mis kurja tuul oli Teinud. Kuninga
kutsus Põhjatule oma ette ja küsis: "Kas
see on õigus, mis sinu peale nävatakse?"
Põhjatul ei võinud seda salata, sellepa-
rast purustatud aed ~~seis~~ seisis naiste
silma ees. Ta ütles: Mina tantsin lillede-
ga ja rohuga viljaga ainult mehelega
mängida. Tuulekuningas aga ütles: Na nää-
sa võid ainult talvel mängida kui lilled
ei õitse ja vilja ei ole.

Aastas on 365 päeva, 52 nädalat 12 näd

Kuus on 31, 30, 29 ja 28 päeva Nädalas on 7 päeva. Päevas on 24 tundi, tunnis 60 minutit, minutis on 60 sekundi. X

Kuude nimed: Jaanuar, veebruar, märts, aprill, mai, juuni, juuli, August, september, novem²ber, O¹ktober, Detsember.

Päevade nimed: Pühapäev, esmaspäev, teisipäev, kesk¹nädal, neljapäev, Reede, Laupäev.

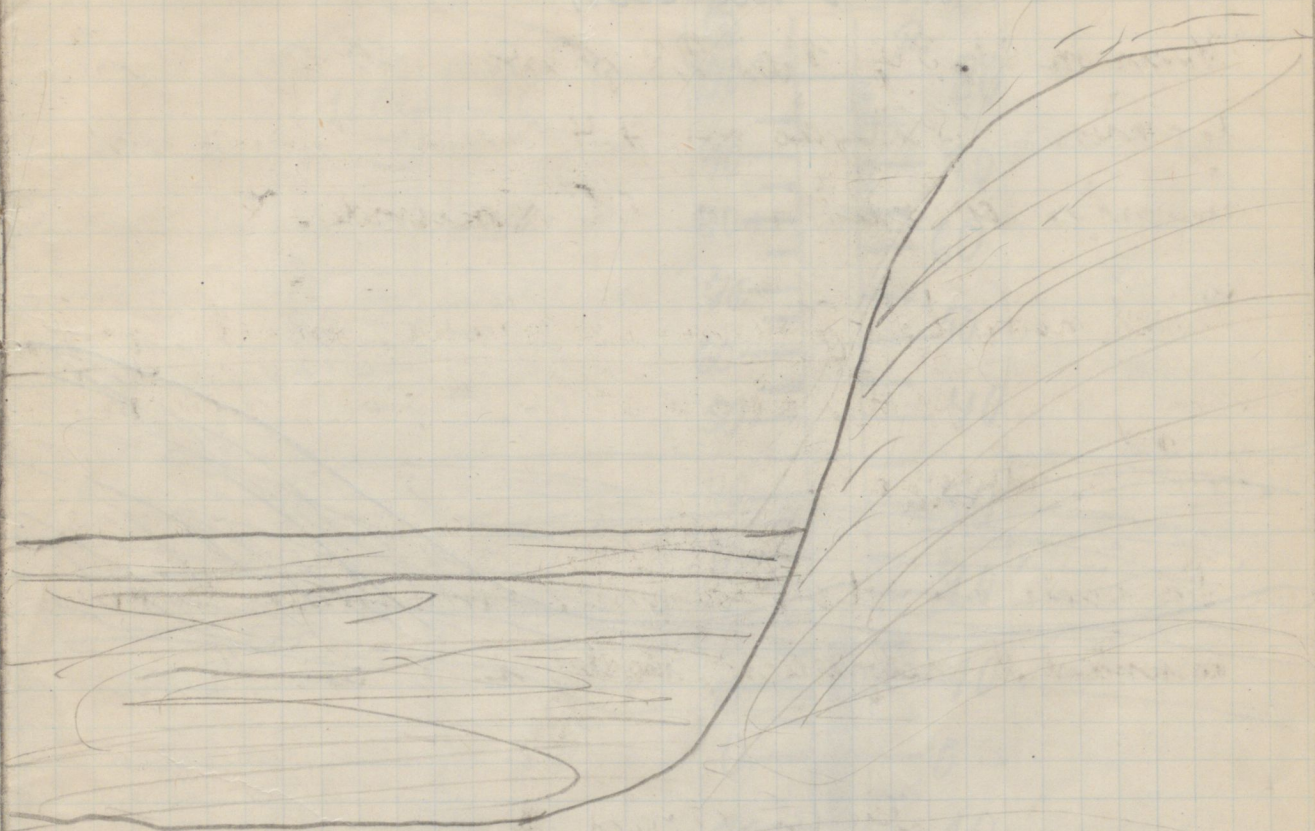
Kuud 31 päevaga.

Jaanuar, märts, Mai, ju¹uli, august, o¹kt¹ber, detsember.

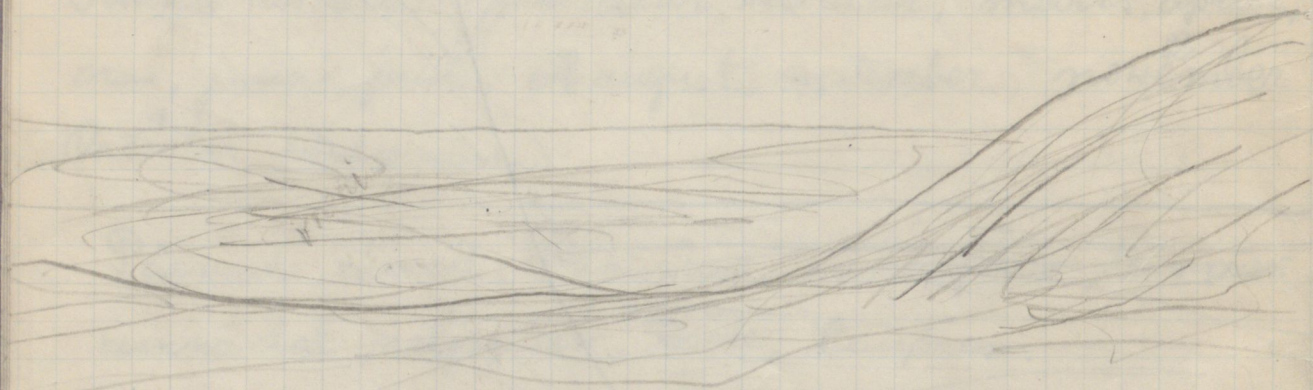
Kuud 30 päevaga.

Veebruar, aprill, juuni, september, novem²ber.

Flörge kallas.

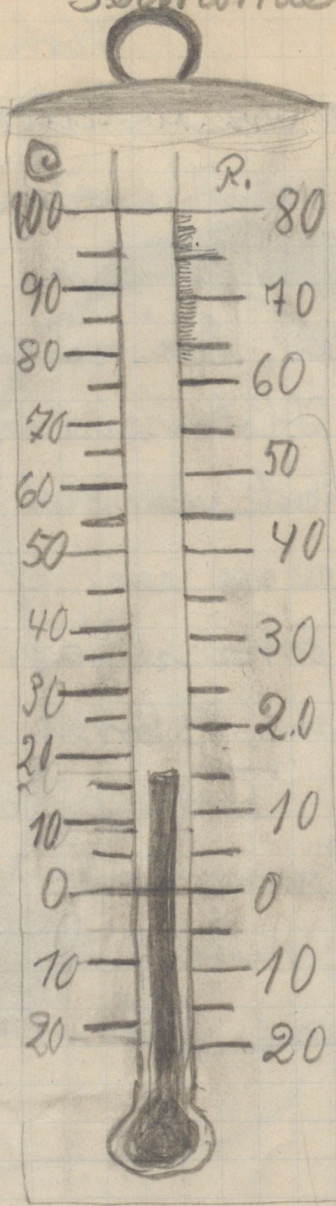


Madal rullar,



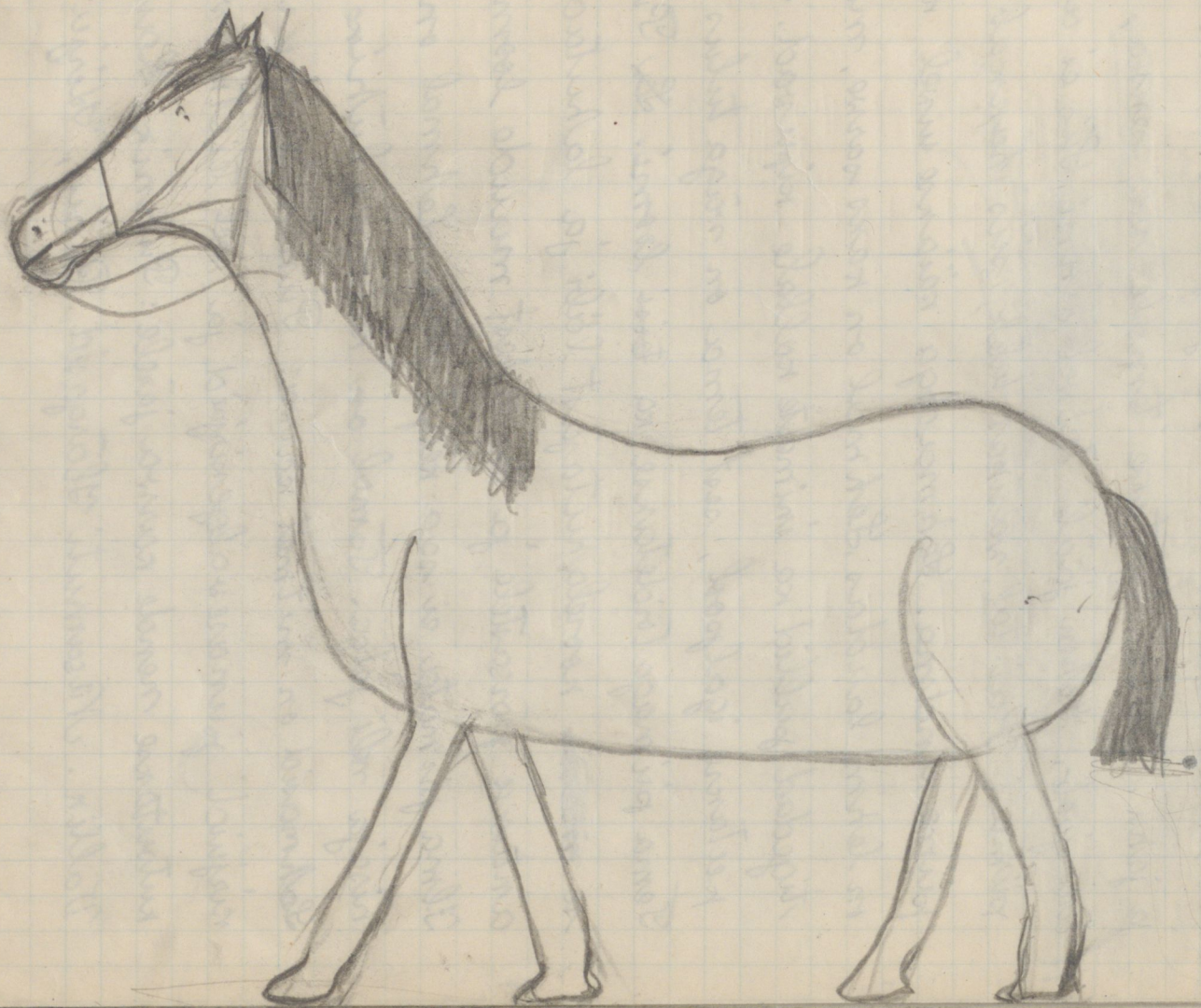
Thermometer.

9



Hobune.

Hobune on koduloom. Tema ~~on~~ saab
 inimesele kõik koormad. Ka on tema söidu
 loomaks. Hobune on ilus loom. Temal on
 tugev keha, lai rind, ~~see~~ loomas keel ja väikesed
 kõrvad. Hobuseid on mitmeid karva. Hobused
~~on~~ Hobused wearvad noormat ja rõidavad
 wankri ja ree ees. Nad kannawad ka
 inimest oma seljas. Hobune sööb heinu
 ja naeru. Tema temata on raske läbi
 saada. Temaga künatakse ja äestatakse
 põldu. Ennemalt peksti hobusega rente.
 Hobuse saba karwad on kõwad, neid
 nutsutakse jõhviks.



Lehm.

Lehm annab meile piima. See on väga kasulik. Piimast & tehtakse võid ja juustu. Lehm sööb heinu ja jahu. Jahu segatakse temale vee sisse, mis ta ära joob. Lehm jääb talvel rinni. Siis ei anna ta piima. Kui tal varukas tuleb, siis hakkab ta jälle piima andma. Lehmadega näianse suvel nargus, talvel on lehm laudlas. Lehmäl on kaks sarve, milledega tigidad pullid ka inimeste kallale ripuvad. Lehma peetakse igalpool, sest tema on väga tulus loom. Tema piimaga toidetakse ka tisi loomi. Le Piim aetakse ~~masi~~ noorelarihtajast läbi ja lahustatud piima antakse põrsastele ja ka vähest muude loomadele. Elma piimata ei saa keegi läbi. Lehmäl on neli nisa ja neli jalg. Temal on kaunis & lühike karv. Lehmased on mitmet karva: Punaseid, musta valgekirjuid, punasevalgekirjuid ja veel teistkarva. Lehmased kutsutakse nende karva järel: Punnik, Laudik, Kirjak, Vallik. Nisamuti Hargasid: Punu, Kirgu jne.

lin
nu

Paula

ix:

ma

=

id

ijan

Mina elan Viimaaakonnas, Väinemaalja
 kihelkonnas, Naosallas, Väinemaalja
 alevis. ~~Winn~~ Väinemaaljas on Aptek
 & kõrgem algkool ja realgümnaasium.
 Seal on Seltsimaja, Ühisuse pood, Raamatu pood, Postkontor, Majandusline
 kauplus ja Kirik.

Tarkeit jagas oma kraadi klaasi 212

osaks.

Celeus jagas oma " " 100 osaks

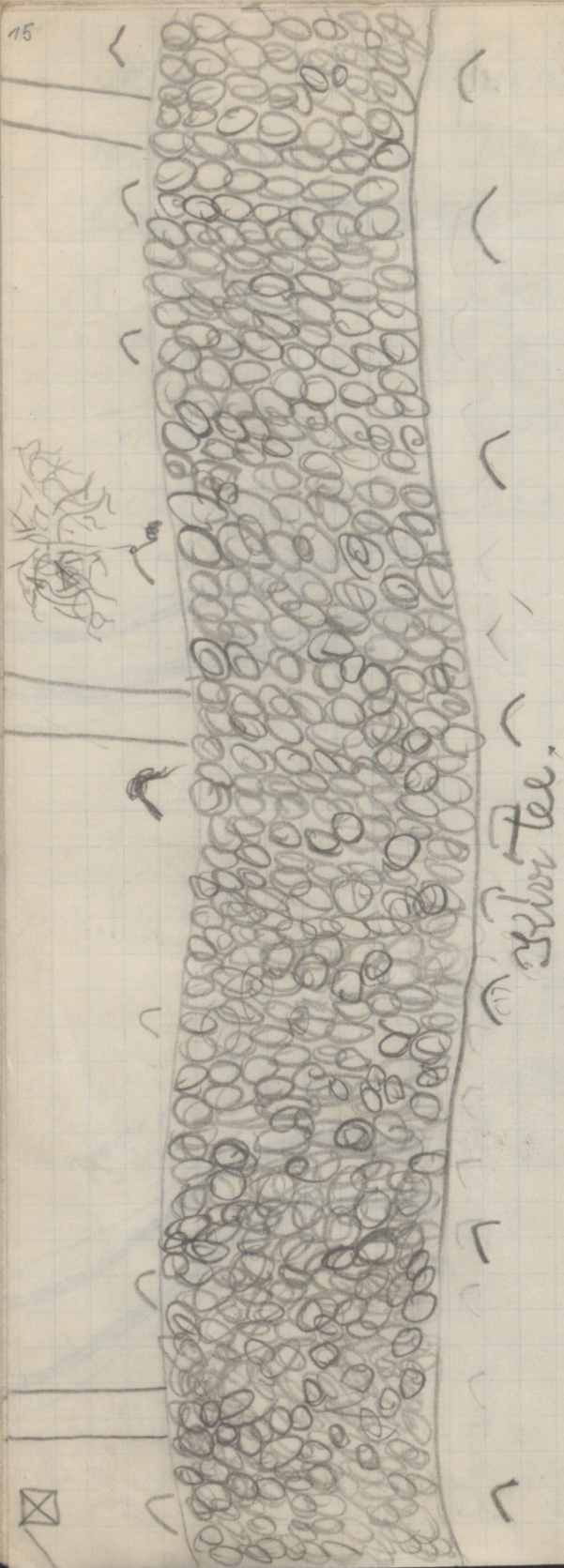
Reamüür " " 80 "

Meie juures tarvitatakse kõige rohkem
 Reamüüri ~~kat~~ kraadi.

Maan tee.

Yilatae.

Yilatae.



Eestis on , 1,250.000 elanikke.

Eestlased ~~8~~ 89%.

Venelased = 6%.

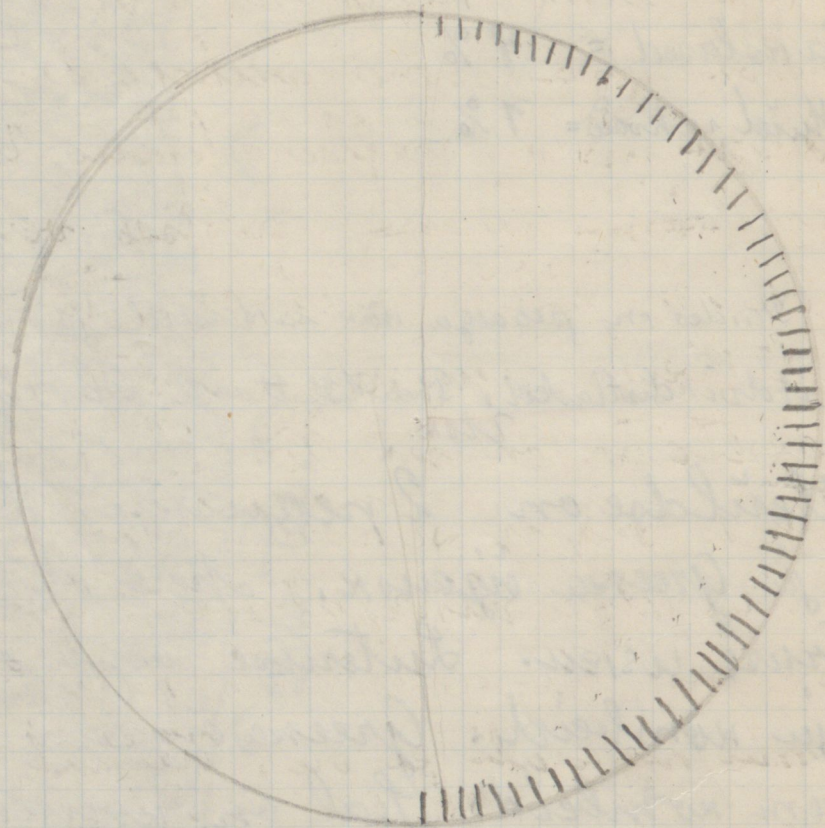
Lavslased = 4%

Muid rahvaid = 1%

Paides on peaaegu kõik saidlased ja juutisid.

Advindutlased, Padiidluttenuse ~~Ado~~ Greena õigusk.
Vlaski.

Üleüldse on 2 peamist: Luteruse
usk ja Greena õigusk. Meie olemine
Luteruse usku. Luteruse usul on eide
palju mõnbeid. Greena õiguskul on
rohkem mõnbeid: Seal on kirikus kani-
möödi
kõht, kus preester ~~pattu~~ on. Kui
inimesed tahavad pattu nihtida
süs peavad nad ~~aug~~ august, mis
selle sees on, pattu preestrile rääkima.
Preester ~~pane~~ paneb kase süs välgu
lööb inimesele risti peale ja võid minna.



Vallavalitsus.

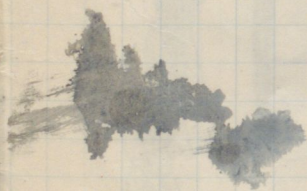
Egal maakonnal on maakonnavalitsus. Aga maakonnavalitsus ei jõua ega saagi teeret maakonda valitseda, sellepärast on maakond valdadesse jaotatud. Egaal vallal on vallavalitsus. Vallavalitsuse ~~näide~~ ~~üles~~ valitseb vallavanem. Seal on sekretär ja abisekretär. Sekretär kirjutab kõik kirjad ja võtab kirjad vastu. Abisekretär on sekretäri abine. Vallavalitsuse käest saavad inimesed isikununnistused ja viinalubad. Viinaluba ei maksa muudki midagi, kui tal vallavanema nime all ei ole. Vallast saab ka hobusepasse. Muudu tehakse hobuste müümisel palju pettust: müüakse vigaseid hobuseid, aga kui hobusel pass on, siis saab selle inimese kätte, kes pettust on teinud.

Raudtee. ^{lipid}

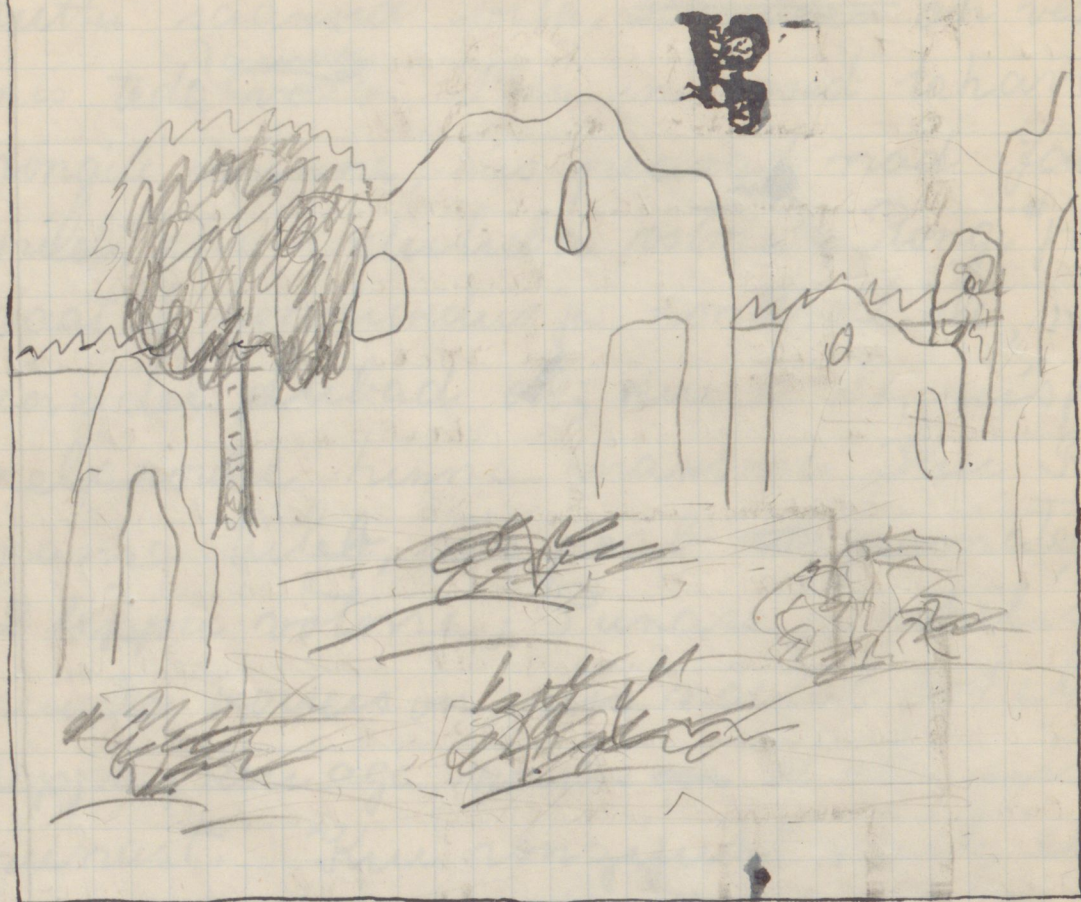
Raudteed on selle tarvis et inimesed
 ruttu saaksid sõita. ^{Rongid.} ~~Raudteed~~ on vedur
 mis teda ^{laenu} ~~vaat~~. Kui inimesed tahavad
 rongile minna, siis peavad nad Jaamast
 pileti ehk sõiduluba ostma. Rongi peal
 vaatab konduktor ja kontroll üle, kas
 kõikidel plubad on; kui ei ole, siis peab
 nelpakordse hinna maksma. Kui Rong
 jaama tuleb, siis peab ~~kon~~ jaamateenijaga
 2 lippu võtma; Punase ja rohelise;
 kui tee korras on, siis näitab rohelist
 lippu, kui aga korras ~~on~~ ei ole siis
 punast. Kui rongijuht näeb, et
 punane lipp on, siis ei tohi ta
 edasi sõita.

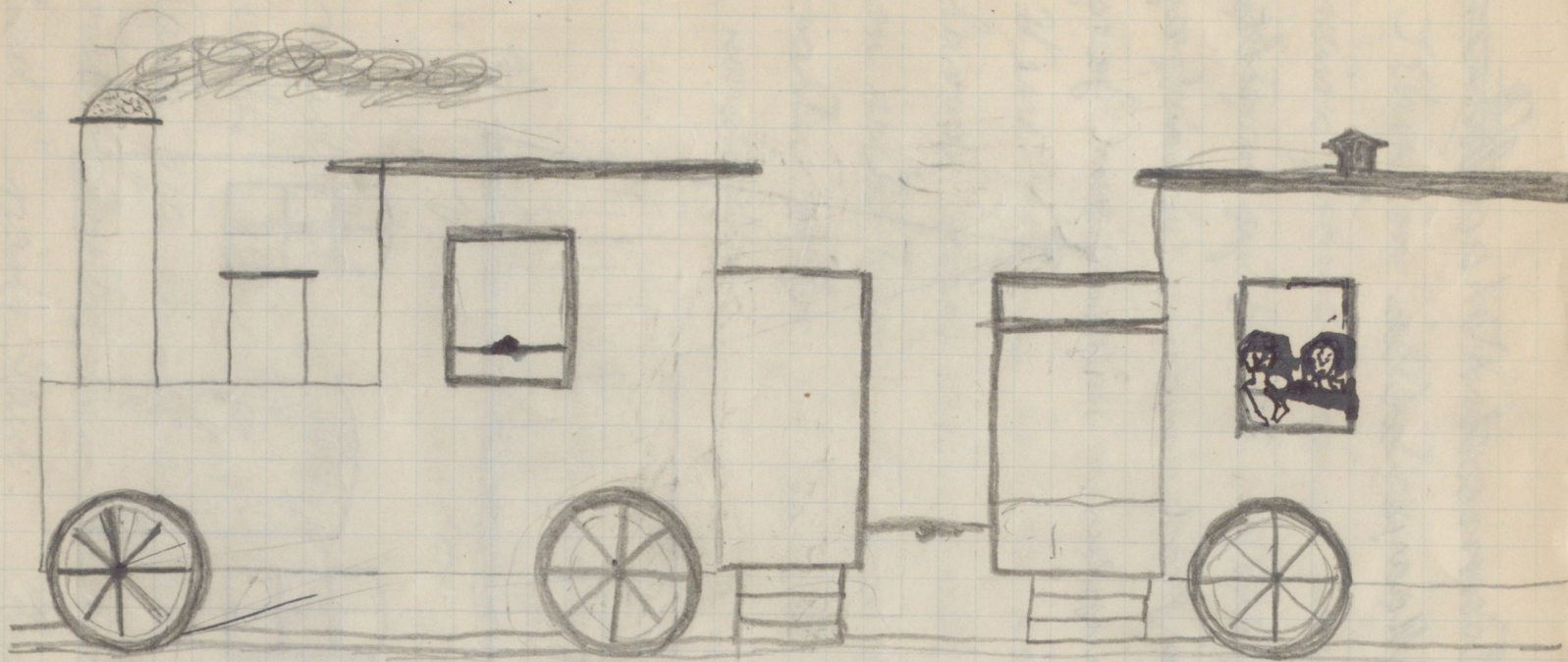
Varemed.

l
ast
l
b
g
iga
1



Varemed.





Tähtsamad kohad ~~Võnnas~~
 Väike Maarja alevis.

V. Maarja alevis on kirik, p. m. seltsi
 maja, iirikuse pood, vaimatu pood, apteek,
 meenendurline kauplus, rõõgem + rool ja vesnik.



Kirikuvalitsus.

Kirik on selle tarvis, et inimesed seal käies Jumala sõna kuulamas, mida õpetaja jutlustab. Õpetaja on võhustatud kogudusele pühapäeviti jutlustama. Koostes peale kogudusele mängima, kui kogudus laulab. Vene kirikus laulab koor, aga meil laulavad kõis inimesed. Kirikuvalitsus on selle tarvis, et inimestelt kirikumaksu vastu võtta ja muud kiriku asju korraldada.

Luri vihm.

1) "Vaata, kuidas pääsukesed nii madalal lendavad," ütles väike Paul isale. "Vaata, just kui tahaksid maha lasta, aga ometi ei lase." Isa arvas: "Tuleb vist muristamise vihma." "Kust sa seda tead?" näis Paul. "Mis sest teada,"

vastas isa, „maa on kuiv ja jänune,
ja põhk on praegu nii raske, just kui
müristamise eel.“ Paul ei uskunud
sella, sest praegu oli taevast nii selge ja
sinine, üksi mõni harv pilverügas
liigub ülal.

Vüemaakond!

Vüemaakondas piirab põhja poolt Soome
laht, Louna poolt teine maakond ja
Peipsi järv. ~~Ida~~ Ohtu poolt venemaa
ja Hõnniku poolt Jarva ja Glazje
maakond.

Saune Laht.

Marjamaa=
Kond.

Vii

= m a a = K o n d.

Ravere.

Seda jõe

Gade jõe

Pihajõe

Ofamaa jõe

Vendi jõe

Saaremaa jõe

Alutagune.

Taitu=maa=
Kond.

Peipsi
järv

Vennamaa

Uusima
Kond.

Linn.

Linnas on palju rohkem majasid, kui maal. Seal on maja maja kõrval. ~~seal~~ Seal on palju poodisid. ~~Seal on~~ Seal on mitu kirikut.

On seal ka palju artiseid. Iga uulitsa peal on enamasti üks pood. Vahel on ka mitu ~~lood~~ poodi üks teise kõrval. * Linnas on Valvikuud.

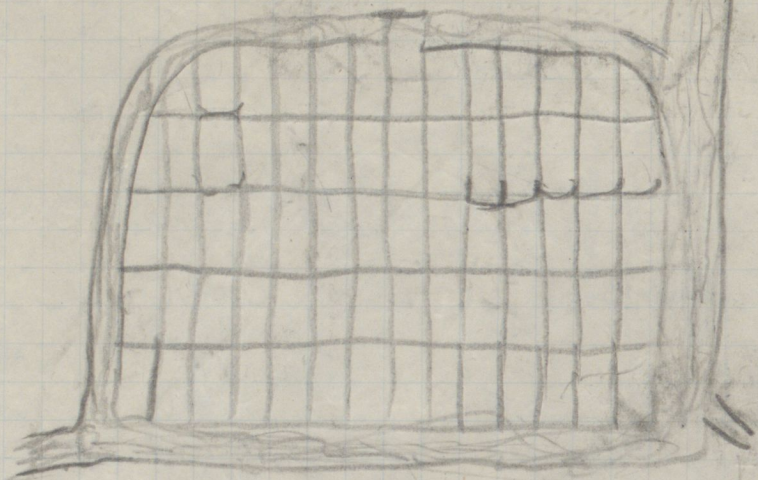
Viimaa pealinn on Rakvere. Rakvere on väike linn. Aga Narva on suur linn. Seal on sõja ajal kaige rohkem kannatanud. Seal on mituabrikut. Linnas on teistmoodi valgustus kui maal. Linnas on elektri valgustus, aga maal ~~se~~ põletatakse lampides õli. Linnas sõidavad voolimehed ja trammid, ombuused. Eesti pealinn on Tallinn.

Pood sp. p. Linnas.

Metsa kasutamine.

Mets on majandulises elus väga tähtis aine. Metsast saab ka riik kasu. Puude mahasaagimisel saab raha teenida, niisamuti laadimisel ja ümbertöötamisel. Puudega kütanne ahju. Puudega köetakse ka rongisid. Ennemalt köeti rongisid kivisöega, aga kivisööst läks sõja ajal väga kalliks. Nüüd kütanne puudega rongi. Meilt veetakse vääranaalegi puud, neid veetakse palnikena, laudadena ja mööblina. Nüüd kõigerohkum veetakse meilt laudu ja planniseid välja. Puudest tehakse ka toiva ja aadikad.

Forwa uhju täbi loige



(Kivid.)

Raudkivi on 3 värvi. Must, seda nimetame vilge kivi, hall, seda nimetame ränikivi, Punane, põllupage. Raudkivi tarvitatakse ehitamisel. Paekivi on kollane kivi. Teda tarvitatakse ka ehitamisel. Tavi on võrdlemisi õhuke kivi. Tasi tehakse ka aedu. Teliskivi on punane kivi, teda tarvitatakse ehitamisel. Kõik ahjud ja kornad on teliskivist tehtud. Teliskivi ei oles mitte sündinud, vaid teliskivi tehakse vabrikutes.